

Siseministerium
Pikk 61
15065 Tallinn

Teie 28.01.2021 nr 1-6/2263-1

Meie 08.02.2021 nr 4/37

Arvamuse avaldamine määruse „Tuleohutusülevaatuse toimingud, tuleohutusülevaatuse tegemise erisused, tuleohutusülevaatuse akti sisu ja teabevahetuse kord“ eelnõu kohta

Lugupeetud Kristian Jaani!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Siseministeriumit võimaluse eest avaldada arvamust siseministri määruse „Tuleohutusülevaatuse toimingud, tuleohutusülevaatuse tegemise erisused, tuleohutusülevaatuse akti sisu ja teabevahetuse kord“ eelnõu mitteametliku versiooni kohta. Järgnevalt esitame oma ettepanekud eelnõu ja seletuskirja kohta.

1. Ebapädev tuleohutusülevaatuse tegija

Eelnõu § 4 lg 7 on sõnastatud järgmiselt:

„(7) Tuleohutusülevaatuse käigus ei vahetata tuleohutusülevaatuse tegijat ilma mõjuva põhjusega.“

Seletuskirjas on viidatud sätte juures välja toodud, et kui Päästeamet tuvastab, et tuleohutusülevaatuse tegija tegevus on ebapädev, teeb Päästeamet ettepaneku ohutuse kaalutlusel muuta tuleohutusülevaatuse tegijat. Selliste olukordade lahendamise praktika kujundab Päästeamet.

Kaubanduskoda teeb ettepaneku anda ehitise omanikele ja valdajatele õigus esitada Päästeametile teavet ebapädeva tuleohutusülevaatuse tegija kohta. Praktikas võib esile kerkida olukordi, kus tuleohutusülevaatuse tegija märgib ülevaatuse akti eksitusest mõningaid puuduseid või teeb seda pahatahtlikkusest või ebapädevusest tingituna. Selliste olukordade vältimiseks peab olema ehitise omanikel ja valdajatel õigus esitada vastav teave ka Päästeametile. Sellise info edastamiseks võiks olla avaliku kanali kõrval ka anonüümne teavituskanal. Anonüümne info edastamine on vajalik eelkõige olukordades, kus kaebuse esitamine tuleohutusülevaatuse tegija vastu võib hakata mõjutama tuleohutusülevaatuse tegemist. Samuti on see oluline näiteks korruptsioonihust teavitamise soodustamiseks.

2. Tuleohutusülevaatuse tegemisest vabastamine

Eelnõu § 5 lg 2 on sõnastatud järgmiselt:

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENDI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

„(2) Kui tuleohutusülevaatuse tegija teavitab Päästeametit, et ehitise kasutusotstarbe või muu eripära tõttu on ebaotstarbekas ehitise tuleohutusülevaatus korraldada, võib Päästeamet sellise ehitise omaniku või valdaja tuleohutusülevaatuse tegemisest vabastada.“

Kaubanduskoda teeb ettepaneku anda ka ehitise omanikele ja valdajale õigus taotleda Päästeametilt tuleohutusülevaatuse tegemisest vabastamist. Näeme ühe riskina seda, et tuleohutusülevaatuse tegija võib unustada või pahatahtlikult jätta Päästeametit teavitamata, sest tuleohutusülevaatuse tegemisest vabastamine vähendab teenuse mahtu. Seetõttu peab ka ehitise omanikul ja valdajal olema omal algatusel õigus küsida Päästeametilt vabastust tuleohutusülevaatuse tegemisest. Vabastuse küsimisel peaks ehitise omanikul või valdajal olema kohustus põhjendada, miks tuleb ta vabastada tuleohutusülevaatuse tegemisest.

3. Tuleohutusülevaatuse korraldamise tähtaja pikendamine

Eelnõu § 5 lg 3 on sõnastatud järgmiselt:

„(3) Kui tuleohutusülevaatuse tegija hindab ehitises toimuva tegevuse ja ehitise tuleohutuks puudusteta, korraldab ehitise omanik või valdaja järgmise tuleohutusülevaatuse hiljemalt kuue aasta pärast.“

Kaubanduskoja hinnangul võib teatud juhtudel tekkida olukord, kus tuleohutusülevaatuse tegija on ekslikult, pahatahtlikult või ebapädevusest tingituna märkinud tuleohutusülevaatuse akti puudused ning seetõttu tuleb uus ülevaatus läbi viia kuue aasta asemel kolme aasta pärast. Selliste olukordade vältimiseks ja ehiste omanike ja valdajate motiveerimiseks võiks ka ehitise omanikul või valdajal olla õigus taotleda tuleohutusülevaatuse korraldamise tähtaja pikendamist, kuigi aktis on välja toodud ka mõningad puudused, mis siiski on tähtaja pikendamise taotluse esitamise ajaks kõrvaldatud ja kokkuvõttes väheolulised.

4. Tuleohutusülevaatuse tegija vastutus

Eelnõus ega seletuskirjas ei ole välja toodud, milline on tuleohutusülevaatuse tegija vastutus osutatud teenuse eest. Näiteks kui ülevaatuse tegija teeb kindlaks, et hoone vastab kõikidele tuleohutusnõuetele, kuid kuu pärast ülevaatuse tegemist puhkeb hoones tulekahju, siis kas ja millises ulatuses vastutab selle eest tuleohutusülevaatuse tegija. Palume eelnõud või vähemalt seletuskirja tuleohutusülevaatuse tegija vastutuse osas täiendada, sest tegemist ei saaks olla pelgalt teenuse osutaja ja tellija vahelise lepinguliste läbirääkimiste küsimusega. Kaubanduskoja hinnangul peab teenuseosutajal lasuma ka vastutus osutatud teenuse kvaliteedi osas, millega antakse ehitise omanikule, valdajale ja eeldatavalt ka kasutajale teatud täiendav kindlustunne.

5. Tuleohutusülevaatuse tegemine Päästeametis töötava inimese poolt

Oleme jätkuvalt seisukohal, et Päästeameti töötajad ei tohiks eelnõu jõustumisel osutada tuleohutusülevaatuse koostamise teenust. Tegemist oleks kõrge huvide konflikti ja korruptsiooniohuga olukordadega, mida tuleb vältida. Meie hinnangul ei riivaks sellise kõrvaltegevuse keelamine kuidagi põhjendamatult ega ebarproportsionaalselt ettevõtlusvabadust, sest jätkuvalt on igal ühel vabalt võimalik töökohta või elukutset

valida. Kui kehtiva seaduse kohaselt ei saa mõnel Päästeameti töötajate kategoorial kõrvaltegevusi piirata, siis tuleks selline piirang seadusest kõrvaldada. Lisaks eelmainitud huvide konflikti kui ka korrupsioonihule on meie hinnangul kõrvaltegevuste selgesõnaline piirang päästevaldkonnas põhjendatud ka seetõttu, et eeldatavasti nõuab töö Päästeametis kõrgendatud tähelepanu ja kontsentreerumist, mistõttu tuleks tagada, et seal töötavate isikute tööaeg oleks vastavuses üldiste tööaja piirangutega ja tagatud oleks piisav puhkeaeg. Loodetavasti nõustute, et näiteks operatiivkorrapidaja töötamine kahe vahetuse vahel veel täiendavalt mõnel teisel töökohal või osalemine aktiivses ettevõtluses ei pruugi tagada tema täit töövõimet Päästeametis.

Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku keelata kõikidel Päästeametis töötavatel inimestel tuleohutusülevaatus koostamise teenuse pakkumine.

6. Tuleohutusülevaatus teenuse hind

Seletuskirjas on toodud välja, et eelnõu koostajatele teadaolevalt maksab enesekontrolli tuleohutusaruande koostamise teenus praegu umbes 300 eurot ning kuna tuleohutusülevaatus on olemuselt üsna sarnane sellele teenusele, siis eeldatakse, et tuleohutusülevaatus tegemise hind jääb samasse suurusjärku.

Kaubanduskoda on jätkuvalt seisukohal, et tuleohutusülevaatus tegemise hind saab olema mitu korda suurem kui eelnõus väljatoodu. Esiteks tuleb arvestada sellega, et teenuse maksumus kujuneb ilmselt kõrgemaks neile ettevõtetele, kes asuvad tõmbekeskustest kaugemal. Põhjuseks on asjaolu, et teenuseosutajad ei asu ilmselt ühtlaselt üle kogu Eesti. Teiseks oleme saanud tööstusettevõtelt tagasisidet, et täna on enesekontrolli tuleohutusaruande koostamise minimaalne kulu ca 300 eurot, kuid keerukamate objektide puhul ja seal, kus toimub reaalne tööprotsess on see kordades kõrgem. Kolmandaks tuleb arvesse võtta, et tuleohutusülevaatus tegijad hakkavad tasu küsima ka järelkontrollide eest. Seega kui ülevaatus tegija avastab puudusi, siis ta peab eelnõu kohaselt hiljem kontrollima, kas puudused on kõrvaldatud. See teenus on samuti tasuline.

Loodame, et Kaubanduskoja ettepanekuid on võimalik arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Mait Palts, Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070